

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/167/2022
Identifikačné číslo spisu: 1516202309
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Holíč
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:1516202309.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Poľnohospodárska Pôda s.r.o., Bratislava, Sibírska 55, IČO: 44 138 369, zastúpenej advokátskou kanceláriou LawService, s.r.o., Zvolen, Stráž 223, IČO: 36 861 723, proti žalovanej N. R. W., narodenej XX. K. XXXX, B., T. XXXX/XX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Advokáti Heinrich s.r.o., Nitra, Skautská 12, IČO: 36 865 966, za účasti intervenienta na strane žalovanej obchodnej spoločnosti MH Invest II, s. r. o., Bratislava, Trnavská cesta 100, IČO: 50 021 150, zastúpeného Advokátskou kanceláriou REDANT s. r. o., Bratislava, Konventná 6, IČO: 53 682 581, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 19C/134/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 11. novembra 2021 sp. zn. 9Co/36/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná a intervenient na strane žalovanej majú voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 5. októbra 2020, č. k. 19C/134/2016-264 zamietol žalobu žalobkyne a žalovanej voči žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Predmetom konania po pripustení zmeny žaloby bolo určenie, že žalobkyňa bola výlučnou vlastníčkou pozemku registra „C“ v kat. úz. I., obec I., okres B., parc. č. XXXX/X - orná pôda o výmere 2736 m² ku dňu jeho vyvlastnenia na základe Rozhodnutia o vyvlastnení zo dňa 18. augusta 2016 Okresného úradu Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky č. OÚ-NR-OVBP2-2016/032185-53 v spojení s Rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, odbor štátnej stavebnej správy zo dňa 10. októbra 2016, č. 24929/2016/B624-SV/64203/To. Rozhodnutie odôvodnil po právnej stránke ustanovením § 137 písm. c), § 151 CSP, § 132 ods. 1, § 133 ods. 2, § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj § 6 ods. 6 zák. č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 3 ods. 5 zák. č. 175/1999 Zb. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov, ako aj zisteným skutkovým stavom.

1.1. Súd vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 15. júna 2015 uzavreli strany sporu kúpnu zmluvu, na základe ktorej žalovaná previedla na žalobkyňu vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, na jej základe bol rozhodnutím Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor zo dňa 24. júla 2015 v konaní č. V 5231/15 povolený vklad vlastníckeho práva v prospech žalobkyne. Žalovaná dňa 30. júla 2015 od kúpnej zmluvy uzavretej so žalobkyňou odstúpila. Z rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor č. UP 13/2015-10 zo dňa 02. novembra 2015 súd zistil, že týmto rozhodnutím bolo na základe protestu prokurátorky Okresnej prokuratúry Nitra č. Pd 191/15/4403-3, vyhovené, a napadnuté rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech žalobkyne bolo zrušené. Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností rozhodnutím č. UPo 12/2015-4/Br; OU-NR-OOP-2016/003447-4 zo dňa 12. januára 2016 odvolanie žalobkyne zamietol a rozhodnutie Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor č. UP 13 /2015-10 zo dňa 02. novembra 2015 potvrdil. Vkladové konanie vedené Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor pod č. V 5231/2015 o návrhu na vklad vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy zo dňa 18. marca 2016 (správne zo dňa 15. júna 2015) medzi stranami sporu bolo rozhodnutím zo dňa 18. marca 2016 zastavené. Dňa 17. marca 2016 žalovaná v právnom postavení predávajúcej s obchodnou spoločnosťou MH Invest, s. r. o. ako kupujúcou uzavrela k predmetnej nehnuteľnosti kúpnu zmluvu č. 30203/4850/2015/I./007/JulEv, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti za kúpnu cenu 41 340,96 eura. Následne na základe kúpnej zmluvy č. 20160027 zo dňa 21. júna 2016 boli nehnuteľnosti prevedené z obchodnej spoločnosti MH Invest, s. r. o. na obchodnú spoločnosť MH Invest II, s. r. o., Okresný úrad Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky rozhodnutím č. OU-NR-OVBP2-2016/0321485-53 zo dňa 18. augusta 2016 rozhodol o vyvlastnení vlastníckeho práva spoločnosti MH Invest II, s. r. o. k pozemkom uvedeným v predmetnom rozhodnutí, a to pozemkom nachádzajúcim sa v katastrálnom území I. pre stavbu: "Výbudovanie strategického parku", k. ú. T., Z., J., I., Z., Č., kraj: B., okres: B. v prospech spoločnosti MH Invest, s. r. o. s tým, že za vyvlastnené pozemky patrí spoločnosti MH Invest II, s. r. o. náhrada podľa ust. § 4 ods. 3 zákona č. 282/2015 Z. z. Voči uvedenému rozhodnutiu podala žalobkyňa, ako aj ďalší účastníci vyvlastňovacieho konania odvolanie. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky ako správny orgán príslušný podľa ust. § 7 ods. 2 písm. a) zákona č. 282/2015 Z. z. v rozhodnutí č. 24929/2016/B624-SV/64203/To zo dňa 10. októbra 2016 o odvolaní rozhodlo tak, že odvolanie v celom rozsahu zamietlo. Žalobkyňa podala na Krajský súd v Nitre žalobu, ktorou sa domáha preskúmania rozhodnutia Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky zo dňa 10. októbra 2016, o ktorej Krajský súd v Nitre koná pod sp. zn. 11S/259/2016, ktoré konanie doposiaľ nie je právoplatne skončené. Náhrada za vyvlastnenie nehnuteľnosti, ku ktorej sa žalobkyňa domáha určenia vlastníckeho práva v tomto konaní, bola zložená do úschovy tunajšieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12U/4/2016.

1.2. Žalobkyňa sa po pripustení zmeny petitu žaloby domáha určenia vlastníckeho práva ku dňu vyvlastnenia spornej nehnuteľnosti z dôvodu, že sa mieni domáhať náhrady za vyvlastnenie. Naliehavý právny záujem žalobkyne na požadovanom určení nie je daný, pretože žaloba prejednávaná v tomto konaní nie je účinná a vhodne zvolený prostriedok ochrany práv žalobkyne. Z vykonaného dokazovania, predovšetkým z vyjadrenia samotnej žalobkyne, súd zistil, že jej cieľom nie je docieľiť zmenu zápisu v katastri nehnuteľností, čo s poukazom na vyvlastnenie už ani nie je možné, jej zámerom je predovšetkým získanie náhrady za vyvlastnenie. Podaná žaloba tak nerieši neistotu v právnom postavení žalobkyne a nevylučuje potrebu ďalšieho konania, ktorým sa rozhodne o tom, komu má predmet úschovy pripadnúť. V prejednávanom prípade sa žalobkyňa môže domáhať priamo plnenia, čo aj urobila, keď sama potvrdila, že v konaní vedenom Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 12U/4/2016 požiadala o vydanie úschovy. Naliehavý právny záujem žalobkyne na požadovanom určení vlastníckeho práva preto nie je daný, preto žalobu zamietol. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa pomeru úspechu v zmysle § 255 ods. 1 CSP. Keďže žalovaná bola v konaní úspešná, a zatiaľ čo žalobkyňa nedosiahla žiadny materiálne merateľný úspech, súd priznal žalovanej náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, ako aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (100 %).

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“), na odvolanie žalobkyne, rozsudkom z 11. novembra 2021 sp. zn. 9Co/36/2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanej ako aj intervenientovi na strane žalovanej priznal voči žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorého rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia. Odvolací súd po

preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ako aj obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a aj jeho záver o zamietnutí žaloby je vecne správny. Odvolací súd, vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, dospel k záveru, že žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení (§ 137 písm. c) CSP), a keďže nedostatok naliehavého právneho záujmu predstavuje samostatný a prvoradý dôvod, pre ktorý určovací návrh nemôže obstáť a ktorý sám osebe a bez ďalšieho vedie k zamietnutiu žaloby, vecnou stránkou podanej určovacej žaloby sa ďalej nezaoberal, teda tento nedostatok potom bránil odvolaciemu súdu zaoberať sa vecou z hľadiska opodstatnenosti uplatneného nároku.

2.1. Odvolací súd v danej právnej veci pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení v žalobe žalobkyne posudzoval, či žaloba žalobcu je vhodným procesným nástrojom ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie. S odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax dospel odvolací súd k záveru, že naliehavý právny záujem na danom určení nemôže byť v danom prípade daný, pretože by nedošlo k zmene vlastníka, ktorý je v súčasnej dobe zapísaný na liste vlastníctva a žalobkyňa sa napokon tohto určenia ani nedomáhala, pretože žiadala po zmene petitu určiť vlastnícke právo iba ku dňu vyvlastnenia. Z obsahu žaloby a všetkých jej vyjadrení vyplýva, že žalobu podala z dôvodu vyplatenia náhrady za vyvlastnený pozemok. Vychádzajúc z uvedeného, dospel odvolací súd k záveru, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení nie je daný, pretože petit žaloby, jej skutkové tvrdenia a právne posúdenie sa neviaže na odstránenie konkrétnej spornosti žalobkyňou uplatňovaného práva (rozhodnutie NS SR 5Cdo/548/2015 z 28. septembra 2016 publikovaným pod R 22/2017).

2.2. V danej veci je nesporné, že žalobkyňa uzavrela so žalovanou kúpnu zmluvu ohľadne sporných nehnuteľností dňa 15. júna 2015 a podal návrh na vklad vlastníckeho práva Okresnému úradu Nitra, katastrálny odbor, ktoré konanie po proteste prokurátora bolo zastavené. Po uzavretí kúpnej zmluvy vzniklo štátu podľa § 3 ods. 5 zák. č. 175/1999 Z. z. predkupné právo. Z rozhodnutia NS SR zo dňa 18. mája 2018 sp. zn. 6Sžrk/3/2018, okrem iného vyplývalo, že okresný úrad posudzuje skutočnosti, ktoré môžu mať vplyv na povolenie vkladu ku dňu vydania rozhodnutia o návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Z uvedeného vyplýva, že okresný úrad skúma, či po uzavretí zmluvy do rozhodnutia o povolení vkladu nenastali skutkové alebo právne zmeny, ktoré by bránili vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Neprihliadnutie okresného úradu v konaní o povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na schválenie predkupného práva štátu podľa § 3 ods. 5 zák. č. 175/1999 Z. z., obsahujúceho zmluvnú voľnosť povinného z predkupného práva ako vkladu, je podľa kasačného súdu v rozpore s účelom a cieľmi zák. č. 175/1999 Z. z. a porušením § 31 ods. 1 Katastrálneho zákona. Uvedené platí aj vtedy, ak predkupné právo štátu vzniklo až po uzavretí kúpnej zmluvy, ktorá je predmetom konania o povolení vkladu, keď okresný úrad je povinný skúmať, či po uzavretí zmluvy do rozhodnutia o povolení vkladu nenastali skutkové alebo právne zmeny, ktoré by bránili vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.

2.3. V čase vyvlastnenia nebolo vedené vlastníctvo žalobkyne v katastri nehnuteľností na základe právoplatného rozhodnutia správneho (katastrálneho) orgánu, a preto sa žalobkyňa nemohla ku dňu vyvlastnenia považovať za vlastníka nehnuteľností, ktorý bol vyvlastnený. V zmysle ust. § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak sa prevádza nehnuteľná vec na základe zmluvy, nadobúda sa vlastníctvo vkladom do katastra nehnuteľností, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Kúpna zmluva smerujúca k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti je právnym dôvodom jeho prevodu, avšak uzavretá zmluva má len obligačné účinky a sama nespôsobuje prevod vlastníckeho práva. Platnosť a účinnosť zmluvy sa posudzuje nezávisle od ďalších, a to vecno-právnych účinkov, ktoré nastanú až následne, a to vkladom do katastra na základe právoplatného rozhodnutia katastrálneho orgánu o povolení vkladu. Žalobkyňa určovacou žalobou sledovala to, že bude určená za vlastníka nehnuteľností ku dňu vyvlastnenia, a tým sa v konaní o úschove preukáže ako oprávnená osoba (vlastník) na vyplatenie náhrady za vyvlastnenú nehnuteľnosť. V konaní však z vyššie uvedených dôvodov nepreukázala, že bola vlastníčkou nehnuteľností zapísaných v katastri nehnuteľností, a teda svoje tvrdenia o existencii jej vlastníckeho práva ku dňu vyvlastnenia nepreukázala. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 a § 262 CSP tak, že žalovanej, úspešnej v odvolacom konaní, ako aj intervenientovi na strane žalovanej, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

O trovách konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vypracovaným súdnym úradníkom.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, jeho prípustnosť odôvodnila § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. c) (podľa obsahu písm. a)) CSP. Žalobkyňa žiadala zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec vrátiť príslušnému súdu na ďalšie konanie. Žalobkyňa tiež žiadala o odklad právoplatnosti rozsudkov odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie. Dovolanie v časti namietajúceho ustanovenia § 420 písm. f) CSP zdôvodnila nesprávnym procesným postupom porušujúcim právo na spravodlivý proces, keď nesprávny procesný postup súdu mal spočívať v nedostatku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia vyrovňavajúceho sa so všetkými podstatnými a relevantnými argumentami. Odvolací súd posudzoval vec podľa iných ustanovení (čo sa týka naliehavého právneho záujmu i konštatovania, že na uplatnenie práva na predmet úschovy je iné konanie), než prvoinštančný súd, avšak bez toho, aby sa mohla žalobkyňa k aplikácii týchto ustanovení vyjadriť. Zmenu žaloby by súd nemal posudzovať príliš formalisticky, ale mal by sa snažiť zabezpečiť žalobkyni zákonný prístup k súdu a k prejednávaniu jej veci pred ním, pretože v opačnom prípade tu na druhej strane budú figurovať peniaze vložené do úschovy súdu práve z dôvodu spornosti vlastníctva, a na druhej strane bude prijatý záver o nutnosti zamietnutia žaloby pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na určení, kto bol vlastníkom v čase vyvlastnenia. Odvolací súd dospel v obdobných veciach k rôznym právnym záverom ohľadom existencie naliehavého právneho záujmu. Nesprávny procesný postup podľa dovolateľky spočíva jednak v nedostatku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia tiež v tom, že v dôsledku nesprávneho právneho záveru o nedostatku naliehavého právneho záujmu bolo porušené právo žalobkyne na spravodlivý proces.

3.1. Nesprávne právne posúdenie veci v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľka videla pri riešení otázky „vecnoprávných a záväzkovoprávných účinkov zmluvy“, pri ktorej sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (sp. zn. 2Cdo/184/2005, sp. zn. 1Sžr/15/2012) s tým, že zmluva ktorou dochádza k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti je platná po podpísaní účastníkmi, pričom účinnosť zmluvy nastáva súčasne so vznikom platnej zmluvy. Od daného okamihu sú účastníci viazaní prejavom vôle. Účastníkmi zhodné prejavy vôle, smerujúce k uzatvoreniu zmluvy, sú právnymi úkonmi zakladajúcimi v zmysle § 2 ods. 1 Občianskeho zákonníka medzi účastníkmi občianskoprávny vzťah, z ktorého im vyplývajú určité vzájomné práva a povinnosti. Účinnosť zmluvy nastáva súčasne so vznikom platnej zmluvy. Rozhodnutie správy katastra o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nie je rozhodnutím, s ktorým by zákon spájal vznik účinnosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci. Odvolací súd sa podľa jej názoru odklonil od rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), keď v podstate stotožnil vecnoprávne a obligačné účinky kúpnej zmluvy s argumentom, že to, že nedošlo k povoleniu vkladu (kvôli predkupnému právu štátu) znamená, že nenastali vecnoprávne účinky (vlastnícke právo nebolo zapísané do katastra).

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne uviedla, že dovolanie podané žalobkyňou je nedôvodné a navrhla ho odmietnuť, resp. zamietnuť a uplatnila si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4.1. Intervenient na strane žalovanej vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne uviedol, že dovolanie podané žalobkyňou je nedôvodné a navrhol ho odmietnuť, resp. zamietnuť a uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), avšak len pri dovolacom dôvode (vade zmätočnosti) v zmysle § 420 písm. f) CSP, nie pri dovolacom dôvode v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

12. V dôsledku spomenutej viazanosti (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolateľa, pri rozhodovaní o tom, či podá dovolanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná pasívnosť dovolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolateľa nenapráva.

13. Dovolací súd konštatuje aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má

vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

14. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

15. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15.1. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej voľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

15.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto cez prizmu v dovolaní uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k dovolateľkou namietanej procesnej vade.

15.3. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

15.4. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

16. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala nesprávny procesný postup odvolacieho súdu z dôvodu nedostatku riadneho odôvodnenia rozhodnutia a arbitrárnom závere o nedostatku naliehavého právneho záujmu.

17. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre

Ľudské práva (ESLP) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že sudy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

18. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

19. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil právny záver o nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení na strane žalobkyne, čo ho v konečnom dôsledku viedlo k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby. Okolnosti, ktoré ho viedli k predmetnému právnomu záveru zdôvodnil konkrétne v bodoch 13. až 16. svojho odôvodnenia, v ktorých sa (podľa názoru dovolacieho súdu) dostatočne a preskúmateľne vysporiadal s právne relevantnou argumentáciou a to aj odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v obdobných veciach.

19.1. Dovolací súd navyše pri posudzovaní dôvodnosti všeobecne namietaného porušenia procesných práv dovolateľky nezistil také nedostatky v postupe súdov nižšej inštancie, ktoré by odôvodňovali záver, že ich výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. odôvodnenie rozhodnutia zmätočné. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

19.2. Skutočnosť, že dovolateľka sa s názorom súdov nižšej inštancie nestotožnila, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP tak nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky. Žalobkyňa preto neopodstatnene namietala existenciu tejto vady v zmysle § 420 písm. f) CSP.

20. Dovolateľka vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP ďalej namietala, že v dôsledku nesprávneho právneho záveru odvolacieho súdu o nedostatku naliehavého právneho záujmu, bolo porušené jej právo na spravodlivý proces. Dovolací súd k tomu uvádza, že už podľa predchádzajúcej procesnej úpravy dospel najvyšší súd k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením vecí (viď R 54/2012 a tiež 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 7Cdo/26/2010, 8ECdo/170/2014). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je ani v súčasnosti (po 1. júli 2016) žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia vecí (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Na tom, že ani prípadné nesprávne právne posúdenie vecí nezakladá dovolateľom tvrdenú vadu zmätočnosti, zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018, 9Cdo/86/2020).

21. Napokon dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP žalobkyňa spája s námietkou týkajúcou sa porušenia § 382 CSP odvolacím súdom.

22. Podľa § 382 CSP ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

23. Účelom tohto ustanovenia je predchádzať vydávaniu prekvapivých rozhodnutí. Pri aplikácii tohto ustanovenia odvolací súd vychádza z princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, ktorý je považovaný za komponent princíпов právneho štátu, osobitne princípu právnej istoty. Výzva odvolacieho súdu je plnením osobitného druhu, tzv. manuďukčnej povinnosti odvolacieho súdu, jej podstatou je zabrániť odňatiu možnosti konať pred odvolacím súdom, t. j. zabezpečiť riadny prístup k spravodlivému procesu aj po podaní odvolania, čo je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky.

24. O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie vychádzajúc pritom z aplikácie iných právnych noriem.

25. Žalobkyňa konkrétne odvolaciu súdu vytýka, že nebola zo strany odvolacieho súdu upozornená (§ 382 CSP) na to, že ňou uplatnený nárok bude odlišne právne posudzovať, čo sa týka nedostatku naliehavého právneho záujmu ako aj k ustanoveniam konania o úschovách podľa CMP. Odvolací súd posudzoval podľa jej názoru vec podľa iných ustanovení, ako súd prvej inštancie bez toho, aby vytvoril procesný priestor na vyjadrenie pre žalobkyňu.

25.1. Podľa názoru dovolacieho súdu, rozsudku odvolacieho súdu nemožno pripisovať vadu „prekvapivosti súdneho rozhodnutia“. Na posudzovaný prípad ohľadom (ne)existencie naliehavého právneho záujmu v zmysle § 137 písm. c) CSP neaplikoval žiadne ustanovenie všeobecného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a bolo pre rozhodnutie veci rozhodujúce. Navyše žalobkyňa v dovolaní žiadnym spôsobom nekonkretizovala takéto ustanovenie všeobecného právneho predpisu, len „všeobecne poukázala“, že odvolací súd vec posudzoval podľa iných ustanovení čo sa týka naliehavého právneho záujmu než prvoinštančný súd.

25.2. Účelom oznámenia odvolacieho súdu, že mieni použiť iný právny predpis a tým možnosť strany vyjadriť sa k nemu (§ 382 CSP) je zabrániť prekvapivým rozhodnutiam. Súdny však počas celého konania majú konať tak, aby z ich úkonov bolo zrejmé, čo sa nimi sleduje.

25.3. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie ako aj z odôvodnenia odvolacieho súdu nepochybne vyplýva, že oba súdy zhodne založili svoje rozhodnutia na právnom posudzovaní otázky naliehavého právneho záujmu v zmysle ustanovenia § 137 písm. c) CSP, t. j. na vec aplikovali rovnaké ustanovenie všeobecného právneho predpisu. Tvrdenia žalobkyne, na ktorých založila dovolací dôvod, nemožno vyhodnotiť ako opodstatnené. Oba nižšie súdy totiž na vec aplikovali identickú právnu normu (ustanovenie § 137 písm. c) CSP).

25.4. Z uvedeného tak vyplýva, že nebolo potrebné, aby odvolací súd pristupoval k splneniu tzv. manuďukčnej (poučovacej) povinnosti vyplývajúcej z § 382 CSP a odvolacie rozhodnutie nemožno považovať za prekvapivé. K obdobným právnym záverom dospel najvyšší súd aj v rozhodnutiach sp. zn. 4Cdo/252/2020 a sp. zn. 7Cdo/164/2021, 9Cdo/342/2021.

26. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré nie sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Táto otázka má byť vymedzená tak, aby odpoveď na ňu priniesla vyriešenie právneho

problému, a zároveň aby jej právne posúdenie odvolacím súdom prinieslo všeobecné riešenie tej istej typovej právnej situácie.

27. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP (v dovolaní nesprávne označený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP) dovolateľka namietala nesprávne právne posúdenie pri riešení otázky „vecnoprávných a záväzkovoprávných účinkov zmluvy“, pri ktorej sa odvolací súd podľa nej odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (sp. zn. 2Cdo/184/2005, sp. zn. 1Sžr/15/2012) s tým, že zmluva ktorou dochádza k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti je platná po podpísaní účastníkmi, pričom účinnosť zmluvy nastáva súčasne so vznikom platnej zmluvy.

28. Relevanciu podľa § 421 ods. 1 CSP má právna otázka (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (porovnaj § 432 ods. 1 CSP) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípadu) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

29. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

30. Právnu otázku, od ktorej riešenia sa mal odvolací súd odkloniť, formulovala žalobkyňa v dovolaní (ods. 28-30) s oponentúrou, že zmluva, ktorou dochádza k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti je platná po podpísaní účastníkmi, pričom účinnosť zmluvy nastáva súčasne so vznikom platnej zmluvy; od daného okamihu sú účastníci viazaní prejavom vôle. K tomu dovolací súd uvádza, že platná zmluva o prevode nehnuteľnosti je len prvým právnym krokom a sama osebe bez ďalšieho právneho úkonu ešte nemá za následok nadobudnutie resp. prevod vlastníckeho práva. Musí k nej pristúpiť ďalšia právna skutočnosť, t. j. vklad do katastra nehnuteľností, ktorý má konštitutívne účinky. Až vkladom do katastra nehnuteľností sa nadobúda vlastníctvo a zmluva sa stáva účinnou. Vklad do katastra nehnuteľností sa uskutočňuje na základe právoplatného rozhodnutia príslušného správneho orgánu o jeho povolení.

31. K (voľne sformulovanej) právnej otázke nastolenej dovolateľkou ohľadom „vecnoprávných a záväzkovoprávných účinkov zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorá je platná po podpísaní účastníkmi, pričom účinnosť zmluvy nastáva súčasne so vznikom platnej zmluvy“, pri riešení ktorej sa odvolací súd mal odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (sp. zn. 2Cdo/184/2005, sp. zn. 1Sžr/15/2012), je namieste upriamiť pozornosť predovšetkým na to, čím (akou otázkou) sa v skutočnosti dovolací súd v rozsudku sp. zn. 2Cdo/184/2005 z 28. februára 2006, ktorý bol publikovaný aj v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 59/2007, zaoberal. Za otázku zásadného právneho významu, pre ktorú odvolací súd pripustil dovolanie, odvolací súd považoval posúdenie „či úmrtie prevodcu nehnuteľnosti pred rozhodnutím o vklade, ale po podaní návrhu na vklad do katastra nehnuteľností, má vplyv na nadobudnutie vlastníckeho práva nadobúdateľom rozhodnutím správy katastra o vklade, keď na jednej strane platí ustanovenie § 460 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa, avšak dedičia sú prejavom svojho právneho predchodcu - poručiteľa viazaní do rozhodnutia o vklade“. Dovolací súd v predmetnom rozhodnutí aproboval správnosť právneho záveru odvolacieho súdu, že smrť darcu nebola sama osebe dôvodom zamietnutia návrhu na vklad v katastri nehnuteľností. Ako ďalej konštatoval, úmrtie účastníka zmluvy nič nemení na viazanosti účastníkov prejavmi vôle smerujúcimi k vzniku vecnoprávných účinkov zmluvy, trvá teda naďalej aj pre dedičov účastníka, ktorí vstupujú do práv a záväzkov zomrelého účastníka občianskoprávneho vzťahu, ku ktorému došlo na podklade zhodných prejavov vôle účastníkov ešte pred vznikom vecnoprávných účinkov zmluvy o prevode vlastníctva

nehnutelnej veci (porovnaj napr. rozhodnutie uverejnené pod č. 78/1968 Zbierky rozhodnutí a oznámení súdov ČSSR). Obdobné závery vyslovil najvyšší súd aj v rozsudku sp. zn. 1Sžr/15/2012 z 15. mája 2012 vo vzťahu k povinnosti správy katastra prerušiť katastrálne konanie podľa § 31a písm. a/ Katastrálneho zákona, nakoľko až určením okruhu dedičov bolo možné určiť okruh dedičov, ktorí po smrti poručiťa vstúpili do všetkých jeho práv a povinností a teda po určení okruhu dedičov, ktorý bol odporčykni známy.

32. V posudzovanej veci odvolací súd dospel k záveru, že v čase vyvlastnenia nebolo vedené vlastníctvo žalobkyne v katastri nehnuteľností na základe právoplatného rozhodnutia správneho (katastrálneho) orgánu, a preto sa žalobkyňa nemohla ku dňu vyvlastnenia považovať za vlastníka nehnuteľnosti, ktorý bol vyvlastnený. V zmysle ust. § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak sa prevádza nehnuteľná vec na základe zmluvy, nadobúda sa vlastníctvo vkladom do katastra nehnuteľností, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Kúpna zmluva smerujúca k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti je právnym dôvodom jeho prevodu, avšak uzavretá zmluva má len obligačné účinky a sama nespôsobuje prevod vlastníckeho práva. Platnosť a účinnosť zmluvy sa posudzuje nezávisle od ďalších, a to vecno-právnych účinkov, ktoré nastanú až následne, a to vkladom do katastra na základe právoplatného rozhodnutia katastrálneho orgánu o povolení vkladu. Žalobkyňa určovacou žalobou sledovala to, že bude určená za vlastníka nehnuteľností ku dňu vyvlastnenia, a tým sa v konaní o úschove preukáže ako oprávnená osoba (vlastník) na vyplatenie náhrady za vyvlastnenú nehnuteľnosť. V konaní však z vyššie uvedených dôvodov nepreukázala, že bola vlastníčkou nehnuteľností zapísaných v katastri nehnuteľností, a teda svoje tvrdenia o existencii jej vlastníckeho práva ku dňu vyvlastnenia nepreukázala.

33. So zreteľom na odvolacím súdom prijaté skutkové a právne závery (ods. 26.1.) je zrejmé, že v dovolaní absentuje také vymedzenie právnej otázky, od vyriešenia ktorej, reálne záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu; z porovnania právnych záverov, na ktorých v napadnutom rozsudku založil svoje rozhodnutie odvolací súd (v čase vyvlastnenia nebolo vedené vlastníctvo žalobkyne v katastri nehnuteľností na základe právoplatného rozhodnutia správneho (katastrálneho) orgánu, a preto sa žalobkyňa nemohla ku dňu vyvlastnenia považovať za vlastníka nehnuteľnosti, ktorý bol vyvlastnený) s podstatou záverov najvyššieho súdu, ktoré vyjadril v rozhodnutiach uvádzaných v ods. 26 (sp. zn. 2Cdo/184/2005, sp. zn. 1Sžr/15/2012) nevyplýva, že by v preskúmanej veci v právnych otázkach, ktorých sa týkajú tieto rozhodnutia - došlo zo strany odvolacieho súdu k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Dovolateľkou nastolená právna otázka nezakladá žiadnu opodstatnenosť racionálnej právnej argumentácie v dovolacom konaní a nie je spôsobilá byť podkladom pre vyslovenie prípustnosti dovolania dovolateľky podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a príp. nesprávnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom. (por. tiež 4Cdo/177/2021).

34. Nad rámec veci najvyšší súd poukazuje na množstvo dovolacích rozhodnutí (napr. 1Cdo/105/2021, 1Cdo/172/2021, 2Cdo/61/2021, 2Cdo/91/2021, 2Cdo/113/2021, 4Cdo/24/2022, 4Cdo/134/2020, 4Cdo/143/2021, 4Cdo/177/2021, 7Cdo/63/2021, 7Cdo/164/2021, 7Cdo/207/2021 či 9Cdo/278/2021) a rozhodnutí ústavného súdu (napr. I. ÚS 544/2019, III. ÚS 117/2022, IV. ÚS 223/2020), v rámci ktorých žalobkyňa v skutkovo i právne podobných sporoch nebola úspešná. Zároveň je potrebné dodať, že v uvedených sporoch nebola žalobkyňa úspešná predovšetkým z dôvodu nepreukázania naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe, ktoré ustálené právne názory vyšších súdnych autorít si odvolací súd v teraz posudzovanej veci tiež osvojil.

35. Dovolací súd uzatvára, že žalobkyňa neopodstatnene uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP, preto jej dovolanie podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné odmietol a vo zvyšnej časti dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľka nevymedzila dovolacie dôvody spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, preto dovolanie aj v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

36. Podľa § 444 ods. 2 CSP, ak nejde o rozhodnutie, ktoré ukladá povinnosť plniť, dovolací súd môže na návrh odložiť jeho právoplatnosť, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa; ustanovenie § 230 tým

nie je dotknuté. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 2 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (4Cdo/144/2019, 4Cdo/108/2019, 9Cdo/126/2020).

37. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalovanej, ako aj intervenientovi na strane žalovanej priznal nárok na ich náhradu, keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinila žalobkyňa (§ 256 ods. 1 CSP).

38. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.